

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815201472
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5815201472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Adriany Gallovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti H.: D., nar. XX.XX.XXXX, N., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX, maloleté deti bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov : matka - D. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, otec - F. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, adresa na doručovanie : X. č. XXX, zastúpený JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom so sídlom J., Ul. S. č. XXX, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/29/2015-88 zo dňa 19. novembra 2015, takto rozhodol :

rozhodol :

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/29/2015-88 zo dňa 19. novembra 2015 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloleté deti. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Okresný súd vychádzal z preukázaných skutočností, že v čase posledného rozhodovania súdu o výške výživného podľa vyjadrenia rodičov maloletých detí bol otec živnostníkom, s mesačným príjmom vo výške 400,00 Eur. Z tohto príjmu platil 140,00 Eur sociálne poistenie, 48,00 Eur zdravotné poistenie, 70,00 Eur platil rodičom ako príspevok na bývanie, 105,00 Eur splácal pôžičku, 30,- Eur predstavovali náklady na telefón. Počas konania sa mu narodilo ďalšie dieťa. Matka pracovala s mesačným príjmom vo výške 300,00 Eur, okrem toho poberala rodičovský príspevok a prídavky na 3 deti vo výške 250,00 Eur mesačne. Z toho uhrádzala nájomné s inkasom vo výške 200,00 Eur a hradila 20,00 Eur poplatok za škôlku. Zvýšené výdavky boli preukázané v súvislosti s maloletým D., ktorý je astmatik. Na pojednávaní uzavreli rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa otec maloletých detí zaviazal platiť na výživu maloletých detí po 100,00 Eur mesačne.

V súčasnej dobe je príjem otca vyšší, dosahuje príjem v rozpätí 300,00 až 800,00 Eur mesačne. K zmene pomerov došlo na strane matky maloletých detí, u ktorej jediným zdrojom príjmu je príjem z pracovného pomeru vo výške 200,00 Eur mesačne. Rovnako došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré sú staršie a v súvislosti s tým došlo k zvýšeniu ich mesačných výdavkov. V nadväznosti na uvedené skutočnosti okresný súd konštatoval, že pokiaľ bolo v možnostiach otca pri dosahovanom príjme 400,00 Eur uzavrieť rodičovskú dohodu, pri jeho aktuálnych príjmoch je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné v doteraz určenej výške.

Na prejednávanej veci okresný súd aplikoval ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine a s prihliadnutím na stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý žiadal návrh zamietnuť a taktiež s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania, návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že mu bude uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého D. sumou 60,00 Eur mesačne, na maloletú Soňu sumou 60,00 Eur mesačne a na maloletého V. sumou 60,00 Eur mesačne, resp. žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na nové konanie. Pokiaľ okresný súd zamietol návrh otca na zníženie výživného, zdôraznil, že doteraz určené výživné po 100,00 Eur mesačne na každé dieťa je neprimerane vysoké, a to s poukazom na vek maloletých detí, ich odôvodnené potreby a predovšetkým jeho možnosti a schopnosti. Keďže už ani v súčasnosti nie je schopný platiť súdom stanovené výživné, z uvedeného dôvodu je vedená exekúcia súdnym exekútorom JUDr. Jaroslavom Kabáčom. Odhliadnuc od uvedeného, má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému H. H., ktoré dieťa pochádza zo vzťahu s Z. G., ktorá je toho času na predĺženej rodičovskej dovolenke z dôvodu zlého zdravotného stavu syna H.. Maloleté deti D., N. a V. pravidelne berie na víkendy, spolu s družkou sa o ne stará. Vyjadril pochybnosť ohľadom starostlivosti matky o maloleté deti, ktoré k nim neraz prišli hladné a viackrát zavšivavené. Odporkyňa bola závislá na alkohole a koncom roku 2014 absolvovala protialkoholické liečenie. Má podozrenie, že peniaze, ktoré matke poskytol na výživu maloletých detí, matka použila na alkohol a dlhy, ktoré mala v dôsledku svojej závislosti. Z uvedeného dôvodu snažil sa deťom kupovať oblečenie a iné potrebné veci, pričom tento rok na jar mu exekútor zablokoval účet z dôvodu prebiehajúcej exekúcie. Do budúcnosti zvažuje zverenie detí do svojej starostlivosti, avšak toho času nemá vlastné bývanie. V priebehu mesiacov apríl, máj, jún roku 2015 nepracoval, pretože sa staral o maloletého H., keďže jeho družka mala absolvovať operáciu. V tomto období bol bez príjmu. Pokiaľ by súd ponechal v platnosti doteraz určené výživné, vystavil by sa riziku trestného stíhania. Nechce sa vyhýbať vyživovacej povinnosti, ale jej výška musí zodpovedať jeho možnostiam a schopnostiam.

Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k podanému k odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Od poslednej úpravy výživného, ktorá bola v roku 2013 došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, nakoľko v súčasnosti všetky tri si plnia povinnú školskú dochádzku, čím sa matke zvýšili výdavky na zabezpečenie potrieb detí.

Matka sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vymedzenom ust. § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o znížení výživného, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

V prejednávanej veci sa otec maloletých detí návrhom zo dňa 16.03.2015 domáhal zníženia výživného na maloleté deti z dôvodu, že nemá dostatok finančných prostriedkov, aby platil doteraz určené výživné. Okrem toho je žiteľom dvoch rodín a maloleté deti si berie takmer každý víkend k sebe a kupuje im veci, ktoré potrebujú. Zmenu pomerov otec odôvodňoval aj tým, že je na neho vedená exekúcia pod č.k. EX356/2015, exekútorom JUDr. Jaroslavom Kabáčom. Poukazoval tiež na to, že jeho družka je na predĺženej rodičovskej dovolenke z dôvodu zlého zdravotného stavu syna, maloletého H..

V nadväznosti na dôvody odvolania otca krajský súd považoval za potrebné zdôrazniť, že konanie starostlivosti o maloleté deti patrí medzi nesporné konania, t. j. konania, v ktorých neexistuje spor o konkrétne súkromné právo v pravom slova zmysle. Jedná sa konania, kedy štát (vychádzajúc z hodnôt, na ktorých je budovaný) prostredníctvom súdu považuje za nevyhnuté vstupovať do spoločenských vzťahov, inak výsostne súkromných. K takémuto postupu dochádza predovšetkým vtedy, keď sa nositelia práv a povinností daných vzťahov nedokážu dohodnúť na ich bezprostrednej realizácii, alebo keď ich

niektorý zo subjektov zneužíva. Zásah štátu - rozhodnutie súdu - však vždy vytvára len minimálny, hrozbou donútenia garantovaný rozsah výkonu konkrétnych práv, ale nie je spôsobilý riešiť (skutočnú) podstatu rozporov medzi dotknutými osobami. Tá totiž nemá prioritne povahu právnú, ale ide o rovinu medziľudských vzťahov, zvyčajne výrazne narušenú predchádzajúcimi okolnosťami. Rozhodnutie súdu nadväzne predstavuje iba nevyhnutný základ, od ktorého je možné odvíjať konsolidáciu daných vzťahov a vzájomných väzieb. Zároveň vo veciach starostlivosti o maloleté deti sa nejedná o riešenie sporov rodičov, ale predovšetkým o zabezpečenie čo najvhodnejšieho prostredia pre vývoj dieťaťa, zabezpečenie jeho celkových životných potrieb. Dieťa v tomto procese nie je prostriedkom, cez ktorý rodičia sa majú snažiť kompenzovať vlastné pocity krivdy, zlyhania, či traumy, majúce základ vo vzájomných vzťahoch a už vôbec nie prostriedkom pomsty, či vydierania druhého rodiča.

Krajský súd, vzhľadom na okolnosti súdnej veci a skutočnosti tvrdené v podanom návrhu na zníženie výživného považoval za nevyhnutné podrobnejšie zvýrazniť tieto širšie súvislosti. Maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, ktorí po určitom čase ukončili spolužitie, pričom bezprostrednú výchovu maloletých detí zabezpečuje matka; deti toho času vyrastajú v prostredí osamelého rodiča, z ktorého titulu je povinnosťou rodičov ich prístupom zmierniť dôsledok daného faktu. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a tento správne vyhodnotil v nadväznosti na ust. § 163 O.s.p. a ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

Ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine (citované v napadnutom rozhodnutí) vyjadruje zásadu, že úprava výživného sa uskutoční vždy podľa stavu, ktorý tu je v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 O.s.p.). V priebehu času môže dôjsť ku zmene potrieb oprávneného, predovšetkým v súvislosti s pribúdajúcim vekom dieťaťa (fyzickým dospievaním, školskou dochádzkou, ďalšími formami prípravy na budúce povolanie), ale môže nastať i zmena v možnostiach povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu (napr. v dôsledku rastu alebo dôvodného poklesu jeho príjmu, v dôsledku zúženia alebo rozšírenia okruhu osôb, ku ktorým má rodič vyživovaciu povinnosť). Uvedené faktory môžu odôvodniť zvýšenie alebo zníženie stanovených čiastok výživného, alebo dokonca i zrušenie povinnosti. Musí však ísť o zmenu pomerov zásadného charakteru, nemôže ísť iba o prechodnú, resp. krátkodobú či dočasnú zmenu. Zmena pomerov sa musí týkať navyše skutočností, na ktorých je založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča voči maloletému.

Vzhľadom na zákonné možnosti zmeny pôvodného rozhodnutia o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 163 O.s.p., bolo potrebné dôsledne skúmať, či od doby posledného rozhodovania došlo ku kvalifikovanej a relevantnej zmene pomerov, či sa jedná o závažnú zmenu pomerov, ktorá nemá len prechodný charakter.

Z hľadiska právneho rozmeru posudzovanej veci krajský súd sa stotožnil s úvahami súdu prvého stupňa pri hodnotení zistených skutočností, ako aj s jeho závermi. Tak ako správne konštatoval okresný súd, od doby posledného rozhodovania o výživnom pre maloleté deti (rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 4P/70/2011-82 zo dňa 31. januára 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.03.2013) nedošlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia. Nezmenili sa výrazným spôsobom pomery na strane otca, ktoré sú pre posúdenie danej veci relevantné.

V nadväznosti na dôvody odvolania krajský súd považoval za potrebné uviesť, že otec naďalej podniká ako fyzická osoba so širokým predmetom podnikania (murárstvo, obkladačstvo, podlahárstvo, montáž sadrokartónu, maliarstvo, natieračstvo, lešenárstvo, píliarska výroba, obchodná činnosť v rámci živnosti, poskytovanie služieb osobného charakteru - vodič motorových vozidiel, nákladná cestná doprava vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 tony vrátane prípojného vozidla, montáž elektronických spínačov pracujúcich v rozsahu bezpečného napätia, zvaračstvo, montáž plastových okien, aranžovanie kvetov a viazanie kytíc). Z daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014 bolo preukázané, že počas rozhodujúceho obdobia otec nebol pri podnikaní v strate, nebola preukázaná strata zákaziek a v podnikaní dosahoval aktívnu bilanciu. Pokiaľ otcom vykonávaná práca má sezónny charakter je potrebné si vytvárať finančné rezervy na preklopenie obdobia, kedy je pracovných príležitostí menej, a to v záujme plynulého plnenia výživného voči maloletým deťom. Podľa názoru odvolacieho súdu naposledy určené výživné pre maloleté deti v dostatočnej miere môže pokryť ich odôvodnené potreby, pričom je potrebné poznamenať, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní aj výkonom osobnej starostlivosti o deti a tiež uspokojovaním ich bytových potrieb. Navyše odvolací súd dodáva, že povinnosťou obidvoch rodičov je venovať všetky sily k čo najoptimálnejšiemu zabezpečeniu výživy a ďalších potrieb svojich detí podľa svojich faktických schopností a možností v súlade s ust. § 62 Zákona o rodine.

K námietke z odvolania, že otec má zvýšené výdavky v súvislosti s vyživovacou povinnosťou voči maloletému H., odvolací súd dáva do pozornosti, že maloletý H. sa narodil dňa XX.XX.XXXX, pričom naposledy o výživnom rozhodoval okresný súd v roku 2013, kedy už otec mal vyživovaciu povinnosť voči tomuto dieťaťu, a teda v tomto smere žiadna zmena pomerov nenastala.

Na základe uvedených skutočností a dôvodov uvedených vyššie krajský súd rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, keď mal za to, že doteraz stanovená výška výživného aj v súčasnosti zodpovedá možnostiam a schopnostiam povinného rodiča a v konaní neboli preukázané zákonné dôvody pre zmenu rozhodnutia o výživnom na maloleté deti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. konaním, ktoré možno začať i bez návrhu, preto rozhodol krajský súd o trovách odvolacieho konania tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné